

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שלישי

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

– לא –

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ספר שמיני – כרך שני

שמות

– הוצאה חדשה ומתוקנת עם הוספות –

הוצאה רביעית

חנות וחוכנס לאינטרנט

www.hebrewbooks.org

ע"י חיים תשס"ז

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ששים ושש לבריאה

במענה על מכתבוי מער"ח מנחם:

במ"ש בכפילת ובשינוי אמירת תיבות „ולהרוג“ „לפניהם“ – אפשר שהי' בזה משנה ראשונה ומשנה אחרונה, כיון שמנהגי פורים נדפסו בחיי כ"ק מו"ח אדמו"ר בעלמא דין ולאחרי שעבר עליהם.

במ"ש בהנוגע לברכת, הרב ריבנו – כן ראיתי כ"ק מו"ח אדמו"ר מברכה ביחיד – בהיותו בפאריז. דא"ג אז קראתי המגילה לפניו בכפילת הנ"ל, והביע תנועה של שביעת רצון (כמובן רק תנועה כיון שהיתה באמצע הקריאה. ולאחר הקריאה נסתובבה השיחה בענינים אחרים).

במ"ש בהנוגע לזכר אם בחמשה נקודות או ששה, – בטח ראה חילוקי השמועות בזה המובאות בקצות השולחן. ולא אסתיעצא מילתא לשמוע בזה הוראה מכ"ק מו"ח אדמו"ר. וטעמי ונמוקי בהצעת בזה – ה"ה כתובה בהערה למנהג זה שבקונטרסי פורים. ועוד טעם שלא נכתב שם – ע"ד הביאור דאתקן רבי אבנה בקיסרי (ר"ה ל"ד) כדי לכלול כל המנהגים ולא יראו הדברים כשתי תורות . . .

(ממכתב ד' מנ"א, תשט"ז)

(י' וז"ל: בנוגע לזכרונותי מהוראת רבינו הק' נבג"מ . . . בפעם הראשונה כשקרא לי [כ"ק אדמו"ר] מהרש"ב נ"ע) לקרא את המגילה בראסטוב, כלומר באותה המגילה שהוא בעצמו החזיק, אמר לי לפני שהתחלתי: „ביי אונו זאגט מען ניט איבער, מען זאגט ולהרוג און לפניהם“. וככה הייתי קורא. וככה גם קראתי במוסקבא בפני כ"ק חותנו נבג"מ באותו פורים שחזר מדרכיו ראסטובה, מחשש חיפושים כלליים שנערכו אז בראסטוב [בשנת תרפ"ד, ראה אג"ק שלו ח"א אגרת שמ (ע' תריח)]. וא"כ היה זה לפני הנסיעה לרוסטוב, עיי"ש, וקראנו את המגילה ביחידות במלון בזאראדיא (דרך אגב אמר לי אז לברך את ברכת הרב את ריבנו גם ביחיד) . . . כן חמד בפי' זכור קראו רק זכר, ובפי' ריבא עמלק זכר. המו"ל.

. . . בפורים ישנה הדגשה מיוחדת – ע"פ „מנהג ישראל“ – לשתף את הקטנים והקטנות בכל עניני פורים („וזכרם לא יסוף מזרעם“), וכמנהג ישראל שהילדים „מכים“ את „המן“ בעת קריאת המגילה, וכיו"ב.

ובכמה מקומות נהוג שהילדים עורכים „הצגת פורים“ – שבה ממחישים את כל סיפור המגילה. ולכן, כשם שצריכים משהו שישחק ויציג את התפקיד של מרדכי ואסתר, חרבונה, וכיו"ב, כמו כן צריכים משהו שישחק ויציג את התפקיד של „המן“ – לדבר את דבריו של המן, וכיו"ב.

וכאשר שואלים את הילד או הילדה: היתכן שהנך ממלא תפקיד כזה ב„הצגה“ – לדבר את דבריו של „המן“, בה בשעה שהנך קורא לו בשם „המן הרשע“?!

אזי משיב הילד – שיודע הוא שדיבורים אלו (דבריו של המן שמציג ב„הצגת פורים“) אינם שייכים ל„יהודי“ ח"ו. אבל אעפ"כ, מכיון שמבטיחים לו „פרוטות

אחדות" עבור דבר זה, מוכן הוא לחרוג ממצואותו – למשך זמן קצר בלבד – ולחזור על דבריו של המן!

ובפרט – ממשיך הילד להצטדק – שהוא עדיין לפני „בר-מצוה" (או „בת-מצוה"), וא"כ, אין לבוא אליו בטענות, ויתירה מזו – טוען הוא – מהכסף שיקבל עבור מילוי תפקידו ב„הצגה" יתן חלק לצדקה!

וכאשר שואלים אותו: הרי ביכלתך להרויח כסף ע"י להבדיל חזרת משניות בעל-פה [כמנהג ישראל שההורים (או הזקנים) נותנים „פרסים" לילדים (או לנכדים) עבור הצטיינותם בענינים הקשורים עם תורה ומצוות], ולמה עליך „לשחק" את התפקיד של „המן"? – עונה הילד, שעבור ה„הצגה" נותנים לו סכום כסף גדול יותר, או שמקבל זאת במהירות ובנקל יותר, וכיו"ב!

ועדיין ממשיכים לשאול אותו: אם אמנם משחק אתה את תפקידו של „המן" אך ורק כדי לקבל פרוטות אחדות – מדוע הנך „מונח" בזה כל כך, ועושה זאת מתוך חיות, בליווי תנועות ידים ורגלים וכיו"ב?

עונה הילד: כאשר „ישחק" את תפקידו של „המן" בחיות וב„שטורעם", בקול רם ויפה ומתוך חיות – יזכה לקבל „כבוד" מהוריו וחבריו, כי כולם יראו שהוא „שחקן" טוב שיכול לשחק ב„תיאטרון", מכיון שהוא „שחקן" את תפקידו של „המן" בצורה טובה ביותר, עד שהצליח להפחיד את קהל השומעים, מכיון שדיבר את דברי המן (היפך הברכות וכו') בחיות ולהט גדול ביותר, שכולם יכלו לתאר לעצמם שכך דיבר המן הרשע בעצמו, רחמנא ליצלן!

ולכן מעוניין הוא „לשחק" את תפקידו של המן מתוך חיות וכו' – כי רק אז יקבל „כבוד" מכולם על היותו „שחקן" מעולה: משא"כ אם ישחק את התפקיד רק כדי לצאת ידי חובתו, בקול ענות חלושה, כך שיכירו בדבריו שאינו מתכוין לדברים שאומרים!

ומוסיף הילד לטעון: מדוע באים אליו בטענות ושאלות וכו' – הרי המלמד והמורה-דרך שלו יודע שהוא קיבל על עצמו לשחק ב„הצגה" את תפקידו של „המן", ומכיון שלא מיחה בעדו, מובן שאין כל עול בכך – מדשתיק אודי ל"ו ובפרט – שברוב הפעמים הודה לו בפירוש.

ומזה מובן עד כמה צריכים להקפיד על חינוך הקטנים – שאפילו אם מישוה ידבר על לבם שבשביל כסף (ובפרט אם יתנו חלק ממנו לצדקה) וכבוד כדאי להם להתנהג (אפילו לפי שעה בלבד) באופן שאינו מתאים ליהודי, ידעו שאין מה להתפעל מהצעה כזו! ועוד ועיקר – שלא ישאר עליו שום רשע כלל וכלל מדיבורים אלו וכו'.

וכאשר משתדלים לחנכו באופן כזה בעודו צעיר לימים, „חנוך לנער" – אזי בטוחים שגם „כי יזקין לא יסור ממנה"!

(משיחת תענית אסתר (מוקדם) תשמ"ג)